

Hämeenlinnan kaupunki
Yhteinen jätelautakunta Kolmenkierto
PL 84, 13101 HÄMEENLINNA
jatelautakunta@hameenlinna.fi
hameenlinnan.kaupunki@hameenlinna.fi

Lausunnon antaminen jätehuoltomääräyksistä ja jätehuollon palvelutasosta

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry esittää lausunnossaan Hämeenlinnan yhteisen jätelautakunnan Kolmenkierron jätehuoltomääräysten luonnokseen ja jätehuollon palvelutason luonnokseen seuraavia tarkistuksia:

Ehdotus jätehuollon palvelutasoksi

Jätelautakunta Kolmenkierron jätehuollon palvelutason luonnoksessa todetaan saostus- ja umpisäiliölietteiden palvelutason tavoitteena seuraavasti (kohta 9 sivulla 9): *"Jätelautakunta on tehnyt sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmästä päätöksen."*

Jätelautakunta Kolmenkierto on tehnyt 4.6.2014 (§ 30) päätöksen jatkaa alueella sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksessa nykyistä kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta. Nurmijärven tekninen lautakunta on tehnyt 11.9.2014 (§ 104) vastaavan päätöksen Nurmijärven kunnan osalta.

SKAL ry toivoo, että kirjaus on toteamus, että päätös sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmästä on tehty, eikä se tarkoita uuden päätöksen tekemistä.

Jätehuoltomääräysten päivittäminen

10 § Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen ja aluekeräyspisteisiin soveltumattomien jätteiden kuljettaminen

Vastaanottoaikoiksi on lisättävä myös ympäristöluvan omaavat muut yksiköt 10 §:n ensimmäiseen ja toiseen kappaleeseen seuraavasti:

"Kiinteistöllä syntyvät jätteet, jotka eivät suuren kokonsa, poikkeuksellisen laatunsa tai määränsä vuoksi sovellu kuljettavaksi kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa tai eivät sovellu kerättäväksi aluekeräyspisteisiin, on toimitettava Kiertokapula Oy:n osoittamaan vastaanottoaikaan (lisäys: tai muihin ympäristöluvan omaaviin yksiköihin)."

”Tällöin kiinteistön haltijan on huolehdittava jäteastian tyhjentämisestä, jätteenkuljetuksen tilaamisesta ja jätteiden kuljettamisesta Kiertokapula Oy:n osoittamaan paikkaan (lisäys: tai muihin ympäristöluvan omaaviin yksiköihin).”

Nämä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomat jätteet ovat yleensä suuria jäte-eriä, kuten rakennus- ja remontointijätteitä sekä esim. syksyn ja kevään haravointi- ja varastojen tyhjennys- yms. roskaa. Nämä jätteet on tähän saakka voinut toimittaa myös vaihtoehtoiseen vastaanottoipaikkaan.

12 § Jätteiden vastaanotto ja käsittelypaikat

Vastaanottoaikoiksi on lisättävä 10 §:n tavoin myös ympäristöluvan omaavat muut yksiköt seuraavasti (ensimmäinen kappale toinen virke):

”Vastaanottoaikoja kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluville jätteille, joita ei kuljeteta kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa, ovat Kiertokapula Oy:n järjestämät vastaanottoaikat, kuten jäteasemat, jätekeskukset ja mahdolliset hyötyjätepisteet (lisäys: tai muut ympäristöluvan omaavat yksiköt).”

13 § Erikseen lajiteltavat jätelajit

Jätehuoltomääräysten luonnoksessa todetaan seuraavasti (13 §:n kolmas kappale): *”Kunta huolehtii kiinteistöllä erilliskerättyjen pakkausjätteiden kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta näiden jätehuoltomääräysten 16 ja 17 §:n mukaisesti. Liitteessä 1 on esitetty kuntakohtaisesti jätteenkuljetusjärjestelmät eri jätejakeiden osalta sekä liittymistavat jätteenkuljetukseen.”*

Jätehuoltomääräysten lopussa liitteessä 1 on mainittuna jätteenkuljetusjärjestelmät kuntakohtaisesti ja ne on muovin osalta esitetty virheellisesti, koska muovin tulisi olla kirjattuna kiinteistön haltijan järjestämäksi jätteenkuljetukseksi liitteessä mainitun kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen sijasta.

Pakkausjätteitä ovat jätelain mukaan metalli-, lasi-, kartonki- ja muovipakkaukset. Pakkausjätteet on hoidettu Valkeakoskea lukuun ottamatta koko Kiertokapula Oy:n alueella kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen mukaisesti.

Hämeenlinnan yhteinen jätelautakunta Kolmenkierto teki 10.10.2013 päätöksen siirtyä siirtymäajan jälkeen Hattulassa, Hausjärven Mommilassa, Hämeenlinnassa, Janakkalassa, Lopella ja Riihimäen haja-asutusalueella

yhdyskuntajätteen kuljetuksessa seka-, kuiva- ja biojätteen osalta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Tuolloinkaan päätökseen ei kuulunut pakkausjätteiden siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen

Jätelaki edellyttää, että jätehuoltoviranomainen tekee jätteenkuljetusjärjestelmän mahdollisesta muutoksesta selkeän päätöksen siirtymäaikoineen ja sitä ei voida kuitata vain pienellä maininnalla jätehuoltomääräyksissä.

Alueella tarjoavat yksityiset yritykset muovin kiinteistöistä keräystä ja niillä on siitä sopimus muovin valtakunnallisen tuottajayhteisön Suomen Uusiomuovi Oy:n kanssa. Useilla yksityisillä yrityksillä on myös Suomen Uusiomuovi Oy:n kanssa yrityspakkausmuovin välivarastoinnista terminaalisopimus. Suomen perustuslaki turvaa sen, ettei yritysten liiketoimintaa voi ottaa yhteiskunnan haltuun ilman riittävän pitkää sopeutumisaikaa. Tämä siirtymäaika vaatimus perustuu siis perustuslain 15 §:n mukaiseen ”peruteltujen odotusten suojaan”.

Myös uuteen jätelakiin kirjattiin jätteenkuljetusjärjestelmän muutokselle 3-5 vuoden siirtymäsäädös, jolla turvataan yritysten toimintamahdollisuudet ja niiden sopeuttaminen mahdolliseen jätteenkuljetusjärjestelmän muuttamiseen. Uuteen jätelakiin (646/2011) asia kirjattiin seuraavasti (§149 Aikaisempien säännösten soveltaminen 4. mom):

”Kunnan, jossa vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus tämän lain voimaan tullessa hoidetaan sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tarkastettava jätteenkuljetuksen järjestämistä tämän lain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella ja tehtävä asiassa päätös viimeistään vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Jos päätöksellä siirrytään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisesta, joka voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä ja viimeistään viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.”

18 § Muut erikseen kerättävät jätteet

Vastaanottoaikoiksi on lisättävä 10 §:n tavoin myös ympäristöluvan omaavat muut yksiköt seuraavasti (kolmas ja viides kappale):

”Risut ja oksat sekä käsittelemätön puujäte, joita ei käsitellä omatoimisesti kiinteistöllä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti, on toimitettava Kiertokapula Oy:n tai kunnan osoittamaan vastaanottoaikaan (lisäys: tai muihin ympäristöluvan omaaviin yksiköihin).”

”Mikäli kiinteistön omistaja itse huolehtii rakennus- ja purkujätteiden jätehuollosta, syntyvä jäte käsitellään kunnallisessa jätehuoltojärjestelmässä. Lajitellut rakennus- ja purkujätteet toimitetaan Kiertokapula Oy:n osoittamaan vastaanottoaikaan (lisäys: tai muihin ympäristöluvan omaaviin yksiköihin).”

19 § Kompostointi

Vastaanottoaikoiksi on lisättävä 10 §:n tavoin myös ympäristöluvan omaavat muut yksiköt seuraavasti (kolmanneksi viimeinen kappale sivulla 10):

”Puutarhajäte, jota ei kompostoida tai muilla tavoin käsitellä omatoimisesti, on toimitettava Kiertokapula Oy:n tai kunnan osoittamaan paikkaan (lisäys: tai muihin ympäristöluvan omaaviin yksiköihin).”

26 § Tyhjennysvälit

Jäteastioiden tyhjennysväliksi (sivuilla 13) jätehuoltomääräyksissä on säädetty sekajätteen osalta maksimissaan kesällä 4 viikon välein ja talvella 8 viikon välein tapahtuvaksi. Sekajäteastian tyhjennysväliä voidaan pidentää edellisestä jätehuoltoviranomaiselle tehtävällä anomuksella.

Näistä liian lyhyistä tyhjennysväleistä muodostuu turhaa byrokratiaa ja suuria ongelmia haja-asutusalueella ja erityisesti vähän jätettä tuottavilla mökeillä. Useilla alueilla jäteastian maksimi tyhjennysväliksi on valmiiksi säädetty jätehuoltomääräyksissä 12 viikkoon. Toivomme, että tähän laitetaan pitempi tyhjennysväli.

Velvollisuudet ilmoitusten ja anomusten tekemiseksi tulee minimoida turhan työn estämiseksi ja siksi on säädettävä valmiiksi riittävän pitkät tyhjennysvälit. Viranomaisen työpanosta tulee käyttää jätehuollon kannalta tärkeisiin asioihin, eikä vain kuormittaa sitä yksittäisten asukkaiden ilmoitusten ja anomusten käsittelyllä.

Jätehuoltomääräysten luonnoksessa on biojätteen kannustavan keräyksen järjestämiseksi viisaasti kirjattu myös kesällä riittävän pitkä 2 viikon maksimi tyhjennysväli.

33 § Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen

Jätteenkuljetusrekisterin osalta mainitaan (toinen kappale), että *”Tiedot on toimitettava taulukkolaskentaohjelmalla muokattavissa olevassa muodossa. Tietojen tulee olla muokattavissa ilman lisäohjelmia tai koodityökaluja.”*

Tämä kohta tulisi poistaa jätehuoltomääräyksistä tai muuttaa niin, että tiedot on toimitettava **ensisijaisesti** sähköisesti muokattavassa muodossa. Tällaista vain sähköisen asiointin velvoitetta ei viranomaisen voi antaa ainoaksi asiointimuodoksi. Sähköistä asiointia voidaan toivoa, muttei vaatia ainoana asiointitapana. Tätä edellyttävät yleiset viranomaiselta vaaditut toimintaperiaatteet.

Viranomaisen ei voi päätöksillään velvoittaa asiakasta vain sähköisen palvelun käyttöön. Osa sako- ja umpikaivolietteiden parissa toimivista yrityksistä on hyvin pieniä yrityksiä. Osalla näistä yrityksistä ei ole käytössä vaativimpia ohjelmistoja sähköiseen raportointiin. Viranomaisen ei voi laatia sellaisia velvoitteita sähköisen asiointiin, jotta yritys ei voi lain mukaisia velvoitteitaan hoitaa vaihtoehtoisella tavalla. Verottaja, Kela, työvoimaviranomaiset ja muiden viranomaisten tulee tarjota mahdollisen sähköisen asiointin vaihtoehdoksi aina myös vaihtoehtoinen asiointimuoto. Näin tulee menetellä myös jätehuoltoviranomaisena toimivan jätelautakunnan. Olisi kohtuutonta, jos yritys joutuisi lopettamaan toiminnan vain jätelautakunnan vaatiman sähköisen asiointin takia. Myös apulaisoikeusasiamies (AOA Sakslinin päätös 4653/2014) on 28.1.2016 antamassaan päätöksessään velvoittanut, että hyvä hallintotapa edellyttää sähköisen asiointin rinnalle myös vaihtoehtoisia asiointimuotoja.

Yhteenveto

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry toivoo, että Hämeenlinnan yhteinen jätelautakunta Kolmenkierto voisi huomioida nämä asiat päättäessään jätehuoltomääräyksistä ja jätehuollon palvelutasosta.

Hämeenlinnan yhteisen jätelautakunnan Kolmenkierron tehtävänä, on mahdollistaa asukkaille hyvin toimivat ja laadukkaat jätehuoltopalvelut. Jätehuoltomääräyksillä ja jätehuollon palvelutasolla on siinä tärkeä merkitys

Kunnioitavasti

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Iiro Lehtonen
toimitusjohtaja

Pekka Loukola
asiantuntija